

Gabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla)

3 ta' Frar 2022*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Direttiva 2014/24/UE – Artikolu 72 – Modifika ta' kuntratti matul it-terminu tagħhom – Trasferiment tal-ftehimiet qafas – Parti kontraenti ġdida li, wara d-dikjarazzjoni ta' falliment tal-parti kontraenti inizjali, dahlet fid-drittijiet u l-obbligi attribwiti lil din tal-aħħar bis-saħħa ta' ftehim qafas – Neċessità jew nuqqas ta' neċessità ta' proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt”

Fil-Kawża C-461/20,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari taht l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Högsta förvaltningsdomstolen (il-Qorti Suprema Amministrattiva, l-Isvezja), permezz ta' deċiżjoni tal-15 ta' Settembru 2020, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-24 ta' Settembru 2020, fil-kawża

Advania Sverige AB,

Kammarkollegiet

vs

Dustin Sverige AB,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla),

komposta minn K. Jürimäe, Presidenta tat-Tielet Awla, li qiegħda taġixxi bħala President tar-Raba' Awla, S. Rodin (Relatur) u N. Piçarra, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: H. Saugmandsgaard Øe,

Registratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal Advania Sverige AB, minn T. Wanselius,
- għall-Kammarkollegiet, minn A. Ekberg u A. Thomsen, bħala agenti,

* Lingwa tal-kawża: l-Isvediz.

- għal Dustin Sverige AB, minn C. Bokwall u L. Håkansson Kjellén, advokater,
- għall-Gvern Awstrijak, minn J. Schmoll, bħala aġent,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn P. Ondrůšek, K. Simonsson u G. Tolstoy, bħala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ipprezentati fis-seduta tad-9 ta' Settembru 2021,

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal decizjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE (ĠU 2014, L 94, p. 65, rettifika fil-ĠU 2015, L 275, p. 68).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn Advania Sverige AB (iktar 'il quddiem "Advania") u l-Kammarkollegiet (l-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali, Finanzjarji u Amministrattivi, l-Isvezja) (iktar 'il quddiem l-"Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali"), minn naħa, u Dustin Sverige AB (iktar 'il quddiem "Dustin"), min-naħa l-oħra, dwar id-decizjoni ta' din l-aġenzija li tapprova t-trasferiment ta' erba' ftehimiet qafas mingħajr proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt konformement mad-Direttiva 2014/24.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 Il-premessi 107 u 110 tad-Direttiva 2014/24 jiddikjaraw:

“(107) Huwa meħtieġ li jiġu ċċarati l-kondizzjonijiet skont liema, il-modifiki għal kuntratt matul it-twettiq tiegħu jeħtieġu proċedura ta' akkwist [ta' għoti] ġdida, filwaqt li tiġi kkunsidrata l-każistika rilevanti tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. Hija meħtieġa proċedura ta' akkwist ġdida fil-każ ta' bidliet materjali fil-kuntratt inizjali, b'mod partikolari għall-kamp ta' applikazzjoni u l-kontenut tad-drittijiet u l-obbligi reċiproċi tal-partijiet, inkluża d-distribuzzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali. Dawn il-bidliet juru l-intenzjoni tal-partijiet li jerrgħu jinnegozjaw it-termini jew il-kondizzjonijiet essenzjali ta' dak il-kuntratt. Dan ikun il-każ b'mod partikolari jekk il-kondizzjonijiet emendati kien ser ikollhom influwenza fuq l-eżitu tal-proċedura, kieku dawn kienu parti mill-proċedura inizjali.

[...]

(110) F'konformità mal-prinċipji ta' trattament ugwali u ta' trasparenza, l-offerent magħżul ma għandux, pereżempju fejn kuntratt jiġi mitmum minħabba nuqqasijiet fil-prestazzjoni, jiġi sostitwit minn operatur ekonomiku iehor mingħajr ma jerga' jinfetaħ mill-ġdid il-kuntratt għall-kompetizzjoni. Madankollu, l-offerent li jwettaq il-kuntratt għandu jkun

jista', b'mod partikolari fejn il-kuntratt ikun ingħata lill-aktar minn impriża waħda, li jgħaddi minn ċerti bidliet strutturali matul it-twettiq tal-kuntratt, bħar-riorganizzazzjonijiet purament interni, takeovers, amalgamazzjonijiet u akkwisti jew insolvenza. Tali bidliet strutturali ma għandhomx awtomatikament jirrikjedu proċeduri ta' akkwist [ta' għoti] godda għall-kuntratti pubbliċi kollha mwettqa minn dak l-offerent."

4 L-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24, intitolat "Modifika ta' kuntratti matul it-terminu tagħhom", jipprovdi:

"1. Kuntratti u ftehimiet qafas jistgħu jiġu mmodifikati mingħajr proċedura ġdida tal-akkwist [tal-għoti] f'konformità ma' din id-Direttiva fi kwalunkwe wieħed minn dawn il-kazijiet li ġejjin:

[...]

(d) fejn kuntrattur ġdid jissostitwixxi dak li inizjalment kien ingħata l-kuntratt mill-awtorità kontraenti bħala konsegwenza ta' wieħed minn dawn:

- (i) klawzola ta' revizjoni mhix ekwivoka jew għażla f'konformità mal-punt (a);
- (ii) suċċessjoni universali jew parzjali fil-pożizzjoni tal-kuntrattur inizjali, wara operazzjonijiet ta' ristrutturar korporattiv, inkluż it-tehid ta' pussess, amalgamazzjoni, akkwist jew insolvenza ta' operatur ekonomiku ieħor li jissodisfa l-kriterji tal-għażla kwalitattiva inizjalment stabbiliti, dejjem jekk din ma twassalx għal modifiki sostanzjali oħrajn għall-kuntratt u ma għandhiex l-għan li tevita l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva; jew
- (iii) f'każ li l-awtorità kontraenti nnifisha tassumi l-obbligi tal-kuntrattur prinċipali lejn is-sottokuntratturi tiegħu fejn din il-possibiltà hija prevista taht il-legislazzjoni nazzjonali skont l-Artikolu 71;

(e) fejn il-modifiki, irrispettivament mill-valur tagħhom, mhumiex sostanzjali skont it-tifsira tal-paragrafu 4.

[...]

4. Modifika ta' kuntratt jew ta' ftehim qafas matul it-terminu tiegħu għandha titqies bħala sostanzjali skont it-tifsira tal-punt (e) tal-paragrafu 1, fejn din trendi l-kuntratt jew il-ftehim qafas materjalment differenti fin-natura minn dak inizjalment konkluz. Fi kwalunkwe eventwalità, mingħajr hsara għall-paragrafi 1 u 2, modifika għandha titqies bħala sostanzjali fejn tkun sodisfatta waħda jew iktar mill-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-modifika tintroduċi kondizzjonijiet li, kieku kienu parti mill-proċedura ta' akkwist inizjali, kienu jippermettu d-dhul ta' kandidati oħra minbarra dawk inizjalment magħżula jew l-aċċettazzjoni ta' offerta oħra minbarra dik aċċettata oriġinarjament jew kienu jattiraw parteċipanti addizzjonali fil-proċedura ta' akkwist;
- (b) il-modifika tibdel il-bilanċ ekonomiku tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas favur il-kuntrattur b'tali mod li ma kienx previst fil-kuntratt inizjali jew il-ftehim qafas;
- (c) il-modifika testendi l-kamp ta' applikazzjoni tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas b'mod konsiderevoli;

(d) fejn kuntrattur ġdid jissostitwixxi dak li inizjalment kien ingħata l-kuntratt mill-awtorità kontraenti f'każijiet oħra minbarra dawk previsti taħt il-punt (d) tal-paragrafu 1.

[...]

Id-dritt Svediz

5 Il-lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (il-Liġi Nru 1145 tal-2016 dwar il-Kuntratti Pubbliċi) tipprevedi, fl-paragrafu tal-Artikolu 13 tal-Kapitolu 17 tagħha, li kuntratt jew ftehim qafas jista' jiġi mmodifikat minhabba l-fatt li fornitur ikun ġie ssostitwit b'fornitur ieħor mingħajr sejha għal offerti ġdida, meta jkunu ssodisfatti l-kundizzjonijiet li ġejjin:

“1) il-fornitur il-ġdid jissostitwixxi, kompletament jew parzjalment, lill-fornitur inizjali wara operazzjonijiet ta' ristrutturazzjoni tal-kumpannija, b'mod partikolari ta' teħid ta' pussess, ta' amalgamazzjoni, ta' akkwist jew ta' insolvenza, u

2) il-fatt li fornitur ġdid jissostitwixxi, kompletament jew parzjalment, lill-fornitur inizjali ma jwassalx għal modifiki sostanzjali oħra tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas.”

6 Skont il-qorti tar-rinviju, mit-tieni paragrafu tal-Artikolu 13 tal-Kapitolu 17 jirriżulta li tali sostituzzjoni ta' fornitur tippreżupponi li l-fornitur il-ġdid ma għandux jiġi eskluż bis-saħħa ta' wieheċ mill-motivi ta' esklużjoni previsti minn din il-liġi u li din tissodisfa l-kriterji ta' għażla stabbiliti fil-kuntratt inizjali.

Il-kawża prinċipali u d-domanda preliminari

7 Erba' ftehimiet qafas b'sejha għal offerti, għax-xiri ta' materjal informatiku differenti, ġew attribwiti mill-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali bis-saħħa ta' proċedura ristretta taħt il-lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (il-Liġi Nru 1091 tal-2007 dwar il-Kuntratti Pubbliċi), li sadanittant tħassret. F'din il-proċedura, sbatax-il kandidat ikkwalifikaw għas-selezzjoni, fosthom Advania, Dustin u Misco AB. Filwaqt li Dustin u Misco kienu jirriżultaw fost id-disa' kandidati li ġew mistiedna jissottomettu offerta, Advania ma kinitx. Fi tmiem din il-proċedura, Misco ġiet attribwita ftehimiet qafas fl-erba' oqsma inkwistjoni u Dustin ġiet attribwita ftehimiet qafas f'zewġ oqsma.

8 Permezz ta' ittra tal-4 ta' Diċembru 2017, Misco talbet lill-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali biex tawtorizza t-trasferiment lil Advania tal-erba' ftehimiet qafas tagħha. Fit-12 ta' Diċembru 2017 Misco ġiet iddikjarata falluta u, fit-18 ta' Jannar 2018, l-istralcjarju tagħha kkonkluda ftehim ma' Advania li kien jipprevedi t-trasferiment ta' dawn il-ftehimiet qafas. L-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali awtorizzat dan it-trasferiment fix-xahar ta' Frar 2018.

9 Dustin għalhekk adixxiet il-Förvaltningsrätten i Stockholm (il-Qorti Amministrattiva sedenti fi Stokkolma, l-Isvezja) b'rikors intiż sabiex il-ftehimiet qafas bejn Advania u l-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali jiġu ddikjarati nulli.

10 Il-Förvaltningsrätten i Stockholm (il-Qorti Amministrattiva Sedenti fi Stokkolma) ċaħdet dan ir-rikors. Hija kkunsidrat li l-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali kienet korrettament ikkonstatat li s-suċċessjoni inkwistjoni kienet tirriżulta mill-operazzjoni ta' ristrutturazzjoni ta' Misco u li Advania kienet kisbet il-ftehimiet qafas inkwistjoni u kienet akkwistat il-fergħat ta'

attività li jippermettu l-eżekuzzjoni tagħhom taħt il-kundizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 13 tal-Kapitolu 17 tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi, li tittrasponi l-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 fid-dritt Svediż.

- 11 Dustin appellat mis-sentenza tal-Förvaltningsrätten i Stockholm (il-Qorti Amministrattiva sedenti fi Stokkolma) quddiem il-Kammarrätten i Stockholm (il-Qorti Amministrattiva tal-Appell ta' Stokkolma, l-Isvezja) li laqgħet dan l-appell billi ddikjarat in-nullità tal-erba' ftehimiet qafas bejn Advania u l-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali. Dik il-qorti qieset li Advania ma setgħetx titqies li ssuċċediet lil Misco b'mod universali jew b'mod partikolari, fis-sens tal-Artikolu 13 tal-Kapitolu 17 tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi, peress li, bl-eċċezzjoni tal-ftehimiet qafas inkwistjoni, Misco prattikament ma ttrasferixxietx negozju lil Advania. Insostenn ta' din il-konklużjoni, il-Kammarrätten i Stockholm (il-Qorti Amministrattiva tal-Appell ta' Stokkolma) irrilevat li impjegat wieħed biss ta' Misco sussegwentement ingħaqad ma' Advania, li l-lista tal-klijenti ta' Misco ma kinitx kompletament aġġornata jew rilevanti, li klijenti ta' Misco kienu diġà biddlu fornitur u li ebda element ma kien tali li jipprova li Advania kienet ħadet f'idejha wħud mis-subappaltaturi ta' Misco jew li xi ftehimiet qafas pubbliċi oħra kienu ġew ittrasferiti lil Advania, minkejja li Misco kienet minn tal-inqas parti fi ftehim qafas pubbliku iehor.
- 12 Kemm Advania kif ukoll l-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali appellaw mis-sentenza tal-Kammarrätten i Stockholm (il-Qorti Amministrattiva tal-Appell ta' Stokkolma) quddiem il-Högsta förvaltningsdomstolen (il-Qorti Amministrattiva Suprema, l-Isvezja). Fl-appelli tagħhom, huma ma jikkontestawx l-evalwazzjoni tal-qorti tal-appell dwar in-natura u l-portata tal-elementi koperti mit-trasferiment inkwistjoni. Madankollu, huma jsostnu li tali trasferiment jissodisfa l-kundizzjoni ta' suċċessjoni universali jew parzjali taħt l-Artikolu 13 tal-Kapitolu 17 tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi.
- 13 Quddiem il-qorti tar-rinviju, Advania ssostni li d-Direttiva 2014/24 ma tirrikjedix li tiġi ttrasferita, minbarra l-ftehimiet qafas, attività ta' ċerta natura jew ta' ċerta portata lill-parti kontraenti l-ġdida li tissostitwixxi lil dik li lilha l-awtorità kontraenti inizjalment tat il-kuntratt.
- 14 L-Aġenzija Nazzjonali tas-Servizzi Legali ssostni fir-rikors tagħha quddiem il-qorti tar-rinviju li l-kunċett ta' "suċċessjoni universali jew parzjali", li jikkostitwixxi waħda mill-modalitajiet ta' trasferiment previsti mid-dispożizzjonijiet inkwistjoni tal-liġi dwar il-kuntratti pubbliċi u tad-Direttiva 2014/24, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-kontraent ċessjonarju huwa biss obligat jissostitwixxi ruħha mal-kontraent inizjali fid-drittijiet u l-obbligi li jirriżultaw mill-kuntratt jew mill-ftehim qafas inkwistjoni. Billi barra minn din is-sostituzzjoni tirrikjedi t-trasferiment ta' attivitajiet jew it-trasferiment ta' assi, l-applikabbiltà ta' dawn id-dispożizzjonijiet tkun limitata ħafna. Il-punt fundamentali huwa li l-parti kontraenti l-ġdida tkun tista' teżegwixxi l-kuntratt jew il-ftehim qafas inkwistjoni konformement mal-kundizzjonijiet u mar-rekwiżiti stabbiliti inizjalment.
- 15 Min-naħa tagħha, Dustin issostni, quddiem dik il-qorti, li l-kundizzjoni dwar is-suċċessjoni universali jew parzjali tal-parti kontraenti inizjali wara operazzjonijiet ta' ristrutturazzjoni ta' kumpannija prevista fl-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 tkopri s-sitwazzjonijiet li fihom il-fergħat ta' attività kkonċernati mill-kuntratt jew mill-ftehim qafas inkwistjoni jiġu ttrasferiti lill-parti kontraenti l-ġdida. It-trasferiment tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas inkwistjoni huwa biss aċċessorju fir-rigward tat-trasferiment ta' negozju. It-trasferiment ta' kuntratti jew ta' ftehimiet qafas li kienu s-sugġett ta' sejhiet għal offerti mingħajr it-trasferiment simultanju

tal-fergħat ta' attività kkonċernati ma jwassalx biss għat-traffikar ta' tali kuntratti jew ftehimiet qafas, iżda jippermetti wkoll it-trasferiment ta' drittijiet u ta' obbligi parzjali li jirriżultaw minn dawn il-kuntratti jew ftehimiet qafas.

- 16 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Högsta förvaltningsdomstolen (il-Qorti Amministrattiva Suprema, l-Isvezja) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domanda preliminari li ġejja:

“Il-fatt li fornitur ġdid daħal fid-drittijiet u l-obbligi tal-fornitur inizjali li jirriżultaw minn ftehim qafas wara li dan il-ftehim ġie ttrasferit lil mill-istralċjarju wara li l-fornitur inizjali ġie ddikjarat insolventi, jimplika li l-fornitur il-ġdid għandu jitqies bħala li ssuċċeda għall-fornitur inizjali fil-kundizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva [2014/24]?”

Fuq id-domanda preliminari

- 17 Permezz tad-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 għandux jiġi interpretat fis-sens li operatur ekonomiku li, wara l-falliment tal-parti kontraenti inizjali li wassal għall-istralċ tagħha, daħal unikament fid-drittijiet u l-obbligi ta' din tal-aħħar li jirriżultaw minn ftehim qafas konkluz ma' awtorità kontraenti għandu jitqies li ssuċċeda lil din il-parti kontraent inizjali fil-kundizzjonijiet imsemmija f'din id-dispożizzjoni.
- 18 Preliminarjament, għandu jifakkar li, b'mod ġenerali, is-sostituzzjoni ta' parti kontraenti ġdida ma' dik li lilha l-awtorità kontraenti kienet inizjalment tat il-kuntratt għandha tiġi kkunsidrata bħala li tikkostitwixxi bidla ta' wiehed mit-termini essenzjali tal-kuntratt pubbliku kkonċernat, u, sussegwentement, bħala modifika sostanzjali tal-kuntratt li għandha tagħti lok għal proċedura ġdida ta' għoti tal-kuntratt li tirrigwarda l-kuntratt hekk immodifikat, konformement mal-prinċipji ta' trasparenza u ta' ugwaljanza fit-trattament li fuqhom huwa bbażat l-obbligu ta' kompetizzjoni bejn il-kandidati potenzjalment interessati tad-diversi Stati Membri (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Ġunju 2008, presstext Nachrichtenagentur, C-454/06, EU:C:2008:351, punti 40 u 47). Dan il-prinċipju ġie kkodifikat fl-Artikolu 72(4)(d) tad-Direttiva 2014/24.
- 19 Mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament u l-obbligu ta' trasparenza li jirriżulta minn dan jipprekludu sitwazzjoni li, wara l-għoti ta' kuntratt pubbliku, l-awtorità kontraenti u l-offerent rebbieh jimmodifikaw id-dispożizzjonijiet ta' dan il-kuntratt b'mod li dawn id-dispożizzjonijiet ikollhom karatteristiċi sostanzjalment differenti minn dawk tal-kuntratt inizjali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-7 ta' Settembru 2016, Finn Frogne, C-549/14, EU:C:2016:634, punt 28).
- 20 Bħala eċċezzjoni, l-Artikolu 72(1)(d)(ii) tal-imsemmija direttiva jipprevedi li parti kontraenti ġdida tista', mingħajr proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt konformement mal-istess direttiva, tissostitwixxi lill-parti kontraenti li lilha l-awtorità kontraenti inizjalment tat il-kuntratt wara suċċessjoni universali jew parzjali tal-parti kontraenti inizjali, wara operazzjonijiet ta' ristrutturar ta' kumpannija, b'mod partikolari ta' akkwizzizzjoni, ta' amalgamazzjoni, ta' akkwist jew insolvenza, minn operatur ekonomiku ieħor li jissodisfa l-kriterji ta' selezzjoni kwalitattiva inizjalment stabbiliti, bil-kundizzjoni li dan ma jwassalx għal modifiki sostanzjali oħra tal-kuntratt u ma jkollux l-intenzjoni li jeskludi lil nnifsu mill-applikazzjoni ta' din id-direttiva.

- 21 Għalhekk, mill-formulazzjoni ta' dan l-artikolu jirriżulta li dan jissuġġetta b'mod partikolari l-applikazzjoni tal-eċċezzjoni inkwistjoni għall-kundizzjoni li s-sostituzzjoni tal-ex parti kontraenti hija dovuta għal suċċessjoni universali jew parzjali li sseħħ wara operazzjonijiet ta' ristrutturazzjoni ta' kumpannija, b'mod partikolari ta' insolvenza.
- 22 F'dan il-każ, il-qorti tar-rinviju tistaqsi dwar il-punt jekk il-kundizzjoni ta' suċċessjoni universali jew parzjali tal-parti kontraenti inizjali wara insolvenza hijiex issodisfatta meta l-parti kontraent l-ġdida tassumi biss id-drittijiet u l-obbligi li jirriżultaw mill-ftehim qafas konkluz mal-awtorità kontraenti u ma tassumix parti mill-attività tal-parti kontraenti inizjali li taqa' fil-portata ta' dan il-ftehim qafas.
- 23 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat, fir-rigward tal-formulazzjoni tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24, l-ewwel, li s-sostituzzjoni tal-parti kontraenti li lilha l-awtorità kontraenti inizjalment tat il-kuntratt hija awtorizzata biss wara "suċċessjoni universali jew parzjali tal-kuntrattur [parti kontraenti] inizjali". Minn dan jirriżulta li din is-suċċessjoni tista' tinvolvi t-teħid, mill-parti kontraenti l-ġdida, tal-assi kollha jew ta' parti biss mill-assi tal-parti kontraenti inizjali, u tista' għalhekk tinvolvi, kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punt 43 tal-konklużjonijiet tiegħu, it-trasferiment biss ta' kuntratt pubbliku jew ta' ftehim qafas li jaqa' taħt l-assi tal-parti kontraenti inizjali.
- 24 Barra minn hekk, għandu jiġi osservat, bħalma għamel l-Avukat Ġenerali fil-punt 95 tal-konklużjonijiet tiegħu, li l-impożizzjoni ta' trasferiment ta' assi bil-għan li ma jkunx hemm evitar tar-regoli ta' għoti ma jirriżultax neċessarju peress li t-trasferiment tal-kuntratt pubbliku jew tal-ftehim qafas huwa, fi kwalunkwe każ, suġġett għall-kundizzjoni, stabbilita fl-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24, li dan ma jikkostitwixxix mezz biex tiġi evitata l-applikazzjoni ta' din id-direttiva.
- 25 Barra minn hekk, għalkemm huwa minnu li tali interpretazzjoni tal-kunċett ta' "suċċessjoni parzjali" li jinsab fl-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 ma hijiex biżżejjed sabiex tiżgura, waħedha, li l-parti kontraenti l-ġdida teżegwixxi l-kuntratt jew il-ftehim qafas inkwistjoni b'kapacità ekwivalenti għal dik tal-parti kontraenti inizjali, kif issostni Dustin, xorta jibqa' l-fatt li din id-dispożizzjoni tipprevedi li tali suċċessjoni hija suġġetta għall-kundizzjoni li l-parti kontraenti l-ġdida tissodisfa l-kriterji ta' selezzjoni kwalitattiva stabbiliti inizjalment.
- 26 Għaldaqstant, mill-formulazzjoni tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 jirriżulta li l-kunċett ta' "insolvenza", li jaqa' taħt il-kunċett ta' "operazzjonijiet ta' ristrutturar", jinkludi l-bidliet strutturali tal-parti kontraenti inizjali, b'mod partikolari l-insolvenza li tinkludi l-falliment li jwassal għall-istralc.
- 27 It-tieni, fir-rigward tal-portata tal-kunċett ta' "insolvenza", li jaqa' taħt il-kunċett ta' "operazzjonijiet ta' ristrutturar", għandu jiġi eżaminat jekk dan jippreżupponix li l-parti kontraenti l-ġdida tassumi f'idejha l-attività kollha jew parti minnha li taqa' fil-portata tal-ftehim qafas.
- 28 Għalkemm l-ewwel tliet sitwazzjonijiet elenkati bħala eżempji ta' "operazzjonijiet ta' ristrutturar" fl-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24, jiġifieri l-akkwiżizzjoni, l-amalgamazzjoni u l-akkwiż, jistgħu jinvolvu ż-żamma ta' mill-inqas parti mill-attività tal-parti kontraenti inizjali, xorta jibqa' l-fatt li din id-dispożizzjoni telenka wkoll l-insolvenza bħala eżempju ta' ristrutturazzjoni, li tista' twassal, kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punt 47 tal-konklużjonijiet tiegħu, għax-xoljiment tal-kumpannija insolventi. Issa, ma hemm ebda indikazzjoni fil-formulazzjoni ta' din id-dispożizzjoni fis-sens li l-kunċett ta' "insolvenza" għandu jinftiehem

mhux fis-sens normali tiegħu msemmi iktar 'il fuq, iżda bhala li huwa limitat għas-sitwazzjonijiet li fihom l-attività tal-parti kontraenti inizjali li tippermetti l-eżekuzzjoni tal-kuntratt pubbliku titkompli minn tal-inqas parzjalment.

- 29 Tali indikazzjoni lanqas ma tidher fil-premessa 110 ta' din id-direttiva li ssemmi l-insolvenza flimkien mar-ristrutturazzjonijiet purament interni, l-akkwiżizzjoni, l-amalgamazzjonijiet u l-akkwisti, bhala sitwazzjonijiet li jinvolvu "ċertu tibdil strutturali" tal-offerent rebbieh.
- 30 F'dan ir-rigward, għandu, ċertament, jiġi rrilevat li l-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24, u bl-istess mod il-kunċett ta' "insolvenza", għandu jiġi interpretat b'mod strett sa fejn, kif jirriżulta mill-punti 20 u 21 ta' din is-sentenza, dan l-artikolu jstabbilixxi eċċezzjoni. Madankollu, kif osserva l-Avukat Ġenerali fil-punt 62 tal-konklużjonijiet tiegħu, din l-interpretazzjoni ma tistax iċċaħhad lil din l-eċċezzjoni mill-effett utli tagħha. Issa, dan ikun il-każ li kieku l-kunċett ta' "insolvenza" kien limitat għas-sempliċi sitwazzjonijiet li fihom l-attività tal-parti kontraenti inizjali li tidhol fil-portata tal-ftehim qafas inkwistjoni kellha titkompli mill-parti kontraenti l-ġdida, minn tal-inqas parzjalment, u li kieku dan il-kunċett ma kienx intiż fis-sens normali usa' tiegħu.
- 31 Għaldaqstant, mill-formulazzjoni tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 jirriżulta li l-kunċett ta' "ristrutturazzjoni" jinkludi l-bidliet strutturali tal-parti kontraenti inizjali, b'mod partikolari l-insolvenza li tinkludi l-falliment li jwassal għall-istralċ.
- 32 Din l-interpretazzjoni testwali tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 hija, barra minn hekk, konformi mal-għan prinċipali li għandu jintlaħaq mill-Artikolu 72 ta' din id-direttiva, kif stabbilit fil-premessi 107 u 110 tagħha. Skont dawn il-premessi, id-Direttiva 2014/24 għandha l-intenzjoni li ttippreċiża kundizzjonijiet li fihom modifiki magħmula fuq kuntratt li jkun qiegħed jiġi eżegwit jimponu proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt, filwaqt li tiegħu inkunsiderazzjoni l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-qasam u tal-prinċipji ta' trasparenza u ta' ugwaljanza fit-trattament.
- 33 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat, fl-ewwel lok, li din l-interpretazzjoni tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 hija bbażata fuq is-sens normali tal-kunċetti li jinsabu f'din id-dispożizzjoni, mingħajr ma teħtieġ, b'differenza mill-interpretazzjoni proposta minn Dustin u l-Kummissjoni, kriterji addizzjonali li ma jinsabux fiha.
- 34 Fit-tieni lok, l-imsemmija interpretazzjoni tiegħu inkunsiderazzjoni l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, b'mod partikolari s-sentenza tad-19 ta' Ġunju 2008, presstext Nachrichtenagentur (C-454/06, EU:C:2008:351) li minnha jirriżulta li l-organizzazzjonijiet interni mill-ġdid tal-parti kontraenti inizjali jistgħu jikkostitwixxu modifiki mhux sostanzjali tat-termini tal-kuntratt pubbliku kkonċernat li ma jimponux il-ftuħ ta' proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt pubbliku.
- 35 Fil-fatt, fil-premessa 110 tad-Direttiva 2014/24, l-insolvenza hija mingħajr riżerva elenkata bhala wiehed mill-eżempji ta' bidliet strutturali tal-parti kontraenti inizjali li ma jmorrux kontra l-prinċipji ta' trasparenza u ta' ugwaljanza fit-trattament li fuqhom din il-ġurisprudenza tibbaża ruħha. Kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punti 84 u 85 tal-konklużjonijiet tiegħu, l-insolvenza tal-parti kontraenti inizjali, inkluż il-falliment li jwassal għall-istralċ tagħha, tirrappreżenta ċirkustanza straordinarja li qabel ma sehhet il-kuntratt pubbliku jew il-ftehim qafas inkwistjoni diġà kienet is-sugġett ta' sejha għal offerti konformi mad-Direttiva 2014/24 u, bis-saħħa

tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) ta' din id-direttiva, la jista' jwassal għal modifiki sostanzjali oħra, b'mod partikolari dawk relatati mal-kriterji ta' selezzjoni kwalitattiva stabbiliti inizjalment, u lanqas ma jista' jevita l-applikazzjoni tal-imsemmija direttiva.

- 36 Madankollu, il-ġurisprudenza msemmija fil-punt 34 ta' din is-sentenza la tirrigwarda l-insolvenza tal-parti kontraenti inizjali u lanqas, b'mod ġenerali, is-sitwazzjonijiet fejn bidla sostanzjali tal-parti kontraenti inizjali ma teħtiegħ ftuħ mill-ġdid tas-sejha għal offeriti. Għaldaqstant, din il-ġurisprudenza ma tipprekludix l-interpretazzjoni li tirriżulta mill-punt 31 ta' din is-sentenza.
- 37 L-interpretazzjoni tal-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 fis-sens stabbilit fil-punt 31 ta' din is-sentenza hija kkorroborata wkoll mill-għan speċifiku tal-eċċezzjoni prevista f'din id-dispożizzjoni, li hija, kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punti 82 u 83 tal-konklużjonijiet tiegħu, li tiġi introdotta ċerta flessibbiltà fl-applikazzjoni tar-regoli sabiex jiġu ttrattati b'mod pragmatiku sensiela ta' sitwazzjonijiet straordinarji, bħall-insolvenza tal-offerent rebbieh, li tipprekludih milli jeżegwixxi l-kuntratt pubbliku inkwistjoni. Issa, kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punt 83 tal-konklużjonijiet tiegħu, il-problema maħluqa mill-insolvenza, li għaliha l-legiżlatur tal-Unjoni pprova jsib soluzzjoni, ma tqumx b'mod differenti skont jekk l-attivitajiet tal-offerent rebbieh li jkun sar insolventi jtkomplew, minn tal-inqas parzjalment, jew jitwaqqfu kompletament.
- 38 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24 għandu jiġi interpretat fis-sens li operatur ekonomiku li, wara l-falliment tal-parti kontraenti inizjali li wassal għall-istralċ tagħha, daħal biss għad-drittijiet u l-obbligi ta' din tal-aħħar li jirriżultaw minn ftehim qafas konkluż ma' awtorità kontraenti għandu jitqies li ssuċċeda parzjalment lil din il-parti kontraenti inizjali, wara operazzjonijiet ta' ristrutturazzjoni ta' din il-kumpannija, fis-sens ta' din id-dispożizzjoni.

Fuq l-ispejjeż

- 39 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li għandha tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Ir-Raba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikolu 72(1)(d)(ii) tad-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE għandu jiġi interpretat fis-sens li operatur ekonomiku li, wara l-falliment tal-parti kontraenti inizjali li wassal għall-istralċ tagħha, daħal biss għad-drittijiet u l-obbligi ta' din tal-aħħar li jirriżultaw minn ftehim qafas konkluż ma' awtorità kontraenti għandu jitqies li ssuċċeda parzjalment lil din il-parti kontraenti inizjali, wara operazzjonijiet ta' ristrutturazzjoni ta' din il-kumpannija, fis-sens ta' din id-dispożizzjoni.

Firem